Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her:
https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

V. I. Bering

Levnetsefterretninger

om

den berømte Søemand

og

udødelige Landopdager

Commandeur Vitus Jonassen Beering.

De Danske Søefarende tilegnede

af

Professor og Dr. Odin Wolff.

Kiøbenhavn.
Forlagt af Udgiveren og trykt hos P. D. Kiøpping.
1822.

Hvad Aar den sieldne Mand, Vitus Jonassen Beering, kom til Verden, findes ikke i trykte Skrivter; thi skjøndt Dansk født, i Horsens, ere hans Bedrifter hidindtil ikke bleven nokſom ihukommede af hans Landsmænd. Man maae altsaa slutte sig til hans Fødselsaar; og mældes der i Hofmans Fundationer (T. II. S. 248 etc.), at han, af besynderligt Hu til Reiser og Søemandsvæsen, forlod Hiemmet 1704. Ansætte vi nu hans Alder, i de Dage, til 18 Aar, da kunde hans Fødsel omtrent beregnes til samme Tid, som den berømte Løvenørns, hans Byesbarn, nemlig Aar 1686.

Om hans Familie vides kun, at hans Fader var Jonas Svendsen, Kirkeværger i Horsens; hans Moder, Anna Pebers Datter, var Søster til Margrete Beering, som først var gift med Borgermester Blymester i Horsens, og anden Gang med Borgermester Cortsen i samme Stad.

De ordentligste Efterretninger vi have om Beerings mangeaarige Færd udenfor hans

Fødselsland, læses i Etatsraad Müllers *) Sammlung Russischer Geschichte, 3ter B. 1758; v. Haven omtaler ogsaa Beerings Opdagelsesreiser i sine: Nye og forbedrede Efterretninger om det Russiske Rige, 2den Deel 1747; men hans Kiendskab til Mandens egentlige Bedrift og Skiebne er utilstrækkelig. Müller beretter da, at han i sine yngere Aar havde giort Reiser til Ost- og Vestindien, førend han traadte i Russisk Søetieneste, i det freidige Haab, at han der kunde vente sine Evner og Indsigter paaskjønnede af en Peter den Store. I Aaret 1707 har Müller fundet ham ansat som Lieutenant og 1710 som Capitæn-Lieutenant paa den Russiske Flaade. Man seer altsaa heraf, at han har tient ved Flaaden i Cronstad lige fra dens første Grundlag, og været drabeligen paa Færde i Krigen mod Sverrig. Ogsaa havde de Evner og Dueligheder, han i hine Aaringer lagde for Dagen, tiltrukket sig Keiserens Op-

*) G. H. F. Müller, Etatsraad i Rusland og Archivarius over Moskovs Archiver, blev født i Westphalen 1705 og døde 1785. Den Samling af Materialier, som han har samlet, under Forløbet af sine Reiser, til Uslands Historie og Geographie udkom paa tydsk, i adskillige Dele, fra 1732 til 1764. Keiserinden kiøbte Samlingen for 2000 Pund Sterling, adlede hans Søn, og pensionerede hans Enke.

mærksomhed i den Grad, at han udsaae ham, som den snildeste og erfarneste Søemand, til at staae i Spidsen for et saa overordentligt og voveligt Foretagende, som en Opdagelsesreise var i hine Dage; og det i de nordligste Regioner, hvor Landopdageren, uden at have havt en Cook til Forgiænger, maatte, i Ordets sande Forstand, bryde Isen. Peter Czar havde selv egenhændigen udkastet Planen til hiin Opdagelsesfart, for at undersøge de nordostlige Dele af Asien og deres Beliggenhed mod Amerika, og Ordren dertil var den sidste han i sine Levedage underskrev; thi han døde kort derefter i Februar 1725.

Vitus Beering, nu Capitain*), var da bleven udnævnet til Overhoved for denne Expedition, og erholdt til Medhjælpere Lieutenanterne Morten Spangenberg **) og

(1*)

*) Hvad Aar han blev Capitain, siger Müller, kan han ikke egentlig bestemme.

**) Under ham stode Lieutenanterne Spangenberg og Tschirikof. Morten Spangenberg, ogsaa en Dansk Mand, født i en Landsbye ved Varde, kaldet Jerned. Foruden ovennævnte Fart med Beering gjorde Spangenberg ogsaa siden, paa egen Haand, Opdagelsesreiser. Krusenstern udlader sig (i sin Reise um die Welt p. XXIII), om disse hans Søefarter saaledes: „I Aarene 1738 og 1739 seilede Lieutenanterne Spangenberg, Walton og

Alexei Tschirikow. Den 5te Febr. 1725 var Dagen, da Selskabet, der, foruden Ovennævnte, bestod af en Deel andre Søebetiente, Skibsbygningskyndige og Matroser, afreiste fra Petersborg. Toget skulde gaae tillands, giennem hele Siberien til Staden Ochotzk, der ligger ved den Viig, nu kaldet det ochotzke Hav, som adskiller sidst nævnte Land fra Kamtschatka. En Landreise, der, i hine Tider, søgte sin Mage i Farer og Besværligheder. Ei

---

Schetting til de Kuriliske Øer og til Japan. En Storm skilte dem ad paa deres anden Reise i Aaret 1739. De berørte de østlige Kyster af Japan paa adskillige Steder. — Kurilerne undersøgte Spangenberg indtil Jesso eller Matmay, og udgav ved sin Tilbagekomst, et Kaart over dem, hvilket indeholder 22 Øer. I Aaret 1741 og 1742 *affeilede* Spangenberg og Schelting igien for at undersøge, om Japan laae under een Meridian med Kamtschatka; thi man tvivlede, om Spangenberg og Walton virkelig havde seet Japan, og troede sig overbeviist om, at de havde holdt Coreas Kyster for Japans. Men denne anden Reise havde intet Fremme; thi Spangenbergs Skib blev læk, og han vendte strax om. Hans Ledsager Schelting undersøgte imidlertid Mundingen af Amur. Den, siden rigtig befundne, Længdeforskiel imellem Kamtschatka og Japan, hvilken Spangenberg og Walton havde bestemt, beviste, at de virkelig havde naaet Japans Kyster paa deres første Reise."

heller kom de, i denne Sommer, videre end til den Siberiſke Stad Jlimſk, hvor de maatte overvintre. Om Vaaren 1726 gik de ned ad Lenafloden til Jacutzk. Her ſkiltes Selſkabet ad; Lieutenant Tſchirikow blev tilbage i Jacutzk, for at drage Omhu for Reſten af Levnetsmidlerne, og bringe dem over Land til Ochotzk; Lieutenant Spangenberg tog Veien forud med Skibsmaterialierne over de mindre Floder, og Capitain Beering gik over Land med en anden Deel af Fødemidlerne, ſom bleve pakkede paa Heſte. En ſaadan Fordeling giordes nødvendig formedelſt den ufremkommelige Veifart imellem Jakutzk og Ochotzk, da man hverken kunde komme afſted der om Sommeren med Vogne eller om Vinteren med Slæder; *thi det hele Landſtrøg er biergfuldt og ſumpigt.* Capitain Beering kom lykkeligen til det beſtemte Sted. Men Lieutenant Spangenberg frøes inde paa Floden Judoma, og da han begav ſig tilfods herfra, for at bringe de nødvendigſte Skibsmaterialier til Ochotzk, geraadede han og hans Underhavende i ſaadan Hungersnøed, at de maatte æde Læderſække, Remmer, og Skoe. Imidlertid ankom han dog til Ochotzk Nyaarsdagen 1727. Ikke førend ſamme Aars 30te Julii ankom Lieutenant Tſchirikow med den ſidſte Proviant fra Jakutzk.

Imidlertid havde Capitain Beering ladet bygge et Fartøi i Ochotzk, og givet det Navnet Fortuna. Dets Bestemmelse var, at overføre de nødvendigste Skibsmaterialier, samt Tømmermændene, til Bolscheretzkoi paa Kamschatka; og til den Ende løb det ud fra Ochotzk den 30te Junii, under Lieutenant Spangenbergs Commando. Skibet kom, efter røgtet Ærinde, tilbage igien; og nu gik Capitain Beering og Lieutenant Tschirikow ombord paa det den 21de Auguſt, og ſeilede til Bolscheretzkoi. Herfra reiſte de, den følgende Vinter, til Niſchnei Kamtſchatkoi Oſtrog, paa Østſiden af Kamtſchatka, hvor Skibstømmermændene allerede Sommeren tilforn havde fældet det fornødne Træ. Fødemidler og Skibsmaterialier bleve nu ogſaa meiſommeligen førte til ſidſt nævnte Sted, paa Slæder trukne af Hunde.

Den 4de April 1728 lagde man her første Haand paa at bygge et Fartøi, af Skabelon ſom de øſterſøiſke Paketbaade, og den 10de Julii løb det af Stabelen, og fik Navnet Baaden Gabriel. Det blev herpaa forſynet med alle fornødne Redſkaber og et Aars Føde til 40 Mand. Med Udruſtningerne til det vigtige Foretagende var man altſaa bleven klar, og ilede nu, for at ſkride til Hovedøiemedets Opnaaelſe.

Den 20de Julii 1728 ſtak altſaa Capi-

tain Beering i Søen, udaf Kamtſchatka-Flodens Munding, og ſtillede Kurſen ad Nordoſt. Og da hans Beſtræbelſe tillige gik ud paa, at udkaſte et Kaart over Kamtſchatkas hidindtil uopdagede Kyſter, beholdt han diſſe ſtedſe i Syne. Dette lykkedes ham ſaa godt, at man endnu tredive Aar derefter intet bedre Søekaart over den Verdenskant havde at opviſe. Den 8de Auguſt var han kommen under en Polhøide af 64° 30′; her roede otte Tſchutſchiker (Siberiſk Folkeſtamme) Skibet imøde i en Baidare (Baad af Sælhundeſkind). Man indbød dem, ved en Siberiſk Tolk, til at komme ombord; dertil driſtede ſig først kun Een, ſom ſvømmede hid paa to oppuſtede Sælhundeſkind, der vare bundne ved en Stang; dog toge de Andre nu ogſaa Mod til ſig, og efter ham fulgte hele Baidaren. Af diſſe Tſchutſchiker fik Capt. Beering den Underretning, at han ſnart vilde træffe paa en Vending mod Veſten; tillige talede de om en Ø, ſom ikke laae ret langt fra det faſte Land. Denne feilede Beering forbi den 10de Auguſt og kaldte den St. Laurents-Øen, efterdi man just øinede den paa hiin Helgens Dag; man blev kun nogle Tſchuktſchiſke Fiſkerhytter vaer paa den.

Endelig kom vor Landopdager den 15de Auguſt under en Polhøide af 67° 18′, hvor Kyſten bøiede ſig Veſt efter, og han befandt ſig

altsaa nu inde i det Stræde, som adskiller Asien fra Amerika, og som de stundende Slægter skulde præge med hans Navn.

Efterat Beering, ved denne opdagede Giennemfart, tilfulde havde røgtet det ham overdragne Hverv, var han betænkt paa Hiemveien tilbage, foranlediget af følgende Betragtninger, som han, efter sin Dagbog, fremsatte i en indkaldt Forsamling af Officierer og Søebetiente, saa lydende:

„Det var nu Tid, at tænke paa Tilbagereisen. Vilde man endnu seile videre mod Norden, sagde han, saa lod det sig befrygte, at man uformodentlig maatte træffe Is, og blive indviklet i den, uden at man saa let kunde giøre sig løs fra den igien. Den om Efteraaret sædvanlige tykke Taage, som allerede undertiden havde indfundet sig, kunde betage dem den frie Udsigt. Og om der reiste sig en Modvind, saa vilde det næsten falde umuligt, at komme tilbage til Kamtschatka samme Sommer. Alligevel var det heller ikke raadeligt, at overvintre i disse Egne; i det den bekiendte Træmangel i den hele nordlige Landstrækning henimod Ishavet, Landets vilde Indvaanere, som endnu ikke vare bragte under russisk Herredom, og de steile Klipper allevegne ved Kysterne, imellem hvilke hverken Havn eller Indfart vare bekiendte, vilde giøre sligt altfor farligt."

Dette Forebrag blev bifaldet; Baaden Gabriel begav sig strax paa Tilbagereisen, og ankrede den 29de August, i Taage og Storm, ved Kamtschatkas Kyster. Men Morgenen derpaa, da man vilde lette Anker, brast Touget, hvorover Ankeret blev istikken; man maatte søge Søen, og kom først den 20de September tilbage igien til Floden Kamtschatka, som man gik opad, og overvintrede derpaa i Nischnei Kamtschatkoi Ostrog.

Asiens Adskillelse fra Amerika var altsaa nu bleven stadfæstet af vor Beering, og Giennemfarten opdaget af ham. Alligevel have nogle Jordbeskrivere villet opkalde dette, af ham allerførst befarede, Sund, efter den Engelske Landsmand Cook, som i langt sildigere Tider passerede det, efterat have havt den Danske Søemand til Forgiænger. Men herimod have vore Dages betydeligste Astronomer og Geographer giort seirende Indsigelser. Man høre herom Vidnesbyrdene af Monatliche Correspondenz zur Beförderung der Erd- und Himmelskunde, 13ter Band, 1806, Side 171. „I det vi begynde vor Critik*) ved Nordpolen, ville vi først anmærke, at vi umuligen kunne billige det, Sundet imellem Amerika

*) Over en af J. G. Franz forfærdiget og forlagt Jordklode. Nürnberg 1804.

og Asien her tillagte, Navn: Cooks Stræde. Miemedet af saadanne Benævnelser er, at forevige den første Opdagers Navn, og hvorfor vil man tillægge hiin berømte Søemand, der er saa rig paa geographiske Fortieneſter, men løb ind i hiint Sund langt ſildigere, Opdagelſer, ſom han ikke har giort *). — Allerede i Aaret 1728 var Beering trængt frem over de Aleutiske Øer, indtil 67° 30′ nordlig Brede, og havde altſaa allerede den Tid, uden at vide det **), befaret det Sund, ſom adſkiller Asien fra Amerika, ſaa at det er ingen Tvivl underkaſtet, at han jo var den Første, der kunde overtyde ſig om de to Faſtlandes Adſkillelſe."

Herom var han virkelig overbeviiſt; thi i hans om denne Fart indgivne Beretning ſiger han: „at han nu havde naaet den yderſte Ende af Asien imod Nordoſt, og ſtrakte Kyſten ſig derfra beſtandigt mod Veſt; og kunde altſaa ingen Sammenhæng med Amerika mere finde Sted."

---

*) Allerede i Friherre v. Zachs Geographiſche Ephemeriden, 1ſter Band, 1798, S. 160 ſiges: „Da Beering virkelig trængte ind i Strædet, ſom adſkiller Asien og Amerika, indtil henimod den 68de Grad, ſaa ſynes det dog billigt, ikke at kalde det Cooks, men Beerings Stræde."

**) Vi ville ſee længer hen, at han vidſte det meget godt.

End videre yttrer ovennævnte Monatl. Corresp. S. 384: „Beerings Expedition var den første, hvorved der erholdtes en nøiere Kundskab om Amerikas østlige Kyster om Asiens vestlige, og om de to Fastlandes Adskillelse fra hinanden."

Et endnu mere afgiørende Vidnesbyrd om Beerings nøiagtige Indsigt i den af ham giorte Landopdagelse findes i en, i Kiøbenhavns lærde Tidender 1730, S. 254, indrykket, Beretning fra Ingermanland *), altsaa rimeligviis efter Beerings egen mundtlige eller skriftlige Forklaring; man læse den til Bestyrkelse her:

Udi Aaret 1725 den 5te Februari er Søecapitain Beering, efter Czar Peter den Førstes Foranstaltning, under en vidtløftig Svite af Officierer, Geod Æter, saa og Matroser og Soldater affærdiget til Kamtschatka; og lod han udi Foraaret 1727 bygge det første Fartøi udi Ochotzkoi, som ligger paa de yderste Grændser af Siberien, paa det at han dermed kunde fare over det Penskiske Hav til Kamtschatka, hvor

*) Uden at den Danske Tidende mæler mindste Ord om, at Beering var vor Landsmand. O vor gamle Ligegyldighed mod Mænd, der giøre Danmark Ære!

han paa den derved løbende Flod aflige Navn har ladet bygge udi Foraaret det andet Fartøi. Da nu hans udtrykkelig medgivne Ordre var, at undersøge de nordøstlige Grændser af dette Landstrøg, for at see, om, efter nogles Mening, dette Land hænger sammen med den nordlige Deel af Amerika, eller og om en fri Passage derimellem tilsøes var at finde, har han med samme Fartøi og antrædet sin Reise til Nordpolen, og fortsat samme til 67° 19′ af Norderbrede, da han har befundet: at der virkelig befindes en Nordøst-Passage, saa at udaf Lenafloden, saa fremt man ei maatte blive forhindret af Isen i Norden, kan man komme tilskibs til Kamtschatka*), og derfra til Japan, China, og Ostindien. Han stadfæster de forhen om Kamtschatka havte Efterretninger, at det hænger sammen med Siberien mod Norden, og har foruden sit 1728 indsendte Reisekaart, som strækker sig fra Tobolsky til Ochotzkoi**), ladet optage et nyere Kaart over Kamtschat-

*) Haandgribeligere lader dog nok Beerings selverkiendte Opdagelse sig ikke stille for Øine. Lenafloden var allerede da kiendt og befaret.

**) Dette vigtige geographiske Arbeide af Beering nævner Müller ikke.

ka. — Samme Capitain er nu ankommen til St. Petersborg."

Saaledes er nu hiin Opdagelse bleven vor Beering fyldestgiørende hiemlet, og den lille Taage, hvormed Müller og Büsching vilde hartad omhylle den, adspredt. De nyeste Landkaart og Geographer nævne ogsaa Stræedet efter ham; og det endnu nyligen i Aar, 1721, i Paris udkomne kostelige Kaart over Amerika giver ydermere det forige saakaldte Kamtschatkiske Hav Navnet Beerings-Havet. Tandem bona causa triumphat.

Vi forlode vor Landsmand paa Kamtschatka, der ville vi vende os til ham igien.

Da man havde fornummet mange Kiendetegn til, at, der maatte være Land ikke langt borte fra Kamtschatka mod Osten, besluttede Beering, at forvisse sig herom ved nok en Expedition, i Sommeren 1729. Hans Forsæt var, paa Tilbagefarten ikke at løbe ind i Kamtschatka, men seile umiddelbart til Ochotzk. Han gik altsaa ud anden Gang den 5te Junii 1729. Men en heftig Storm fra O. N. O. formenede ham, at komme længer fra Kysterne, end omtrent 200 Verster, efter hans Regning. Uden at have fundet Land, seilede han altsaa tilbage om Kamtschatkas sydlige Landodde, og forbedrede derved det, af ham tilforn over hiin

Halvøe udkaſtede Kaart *). Den 23de Julii naaede han Ochotzk. Herfra tiltraadte han Reiſen over Land, giennem Siberien, og ankom i Petersborg den 1ſte Marz 1730.

Ikke ſaaſnart var Beering, efter mange udſtandne haarde Aar, kommen til Nydelſen af lidt Rolighed, og nu, i en Europæiſk Stad, Danmark nærmere, førend han ſom god Frende kierligen ihukom ſin Slægt, og ſøgte at viſe ſit Fædreland Tegn paa Hengivenhed. Nedenſtaaende Brev til hans Moſter aabenbarer os den ſtore Mand i en Simpelhed og Aabenhiertighed, der indtager os ganſke for ham. Hvor troſkyldigen ſøger han ikke at give Familien et Begreb om de Fårer han har døiet, det vigtige Hverv han har udført, ja, ligeſom at giøre den beelagtig i hans vundne Hæder. Dog, hvor langt fra Skryderi og egen Ophøielſe! Efterſee Aſiens Landkaart, ſiger han, for at giøre dem opmærkſomme paa de ſtore, vilde, Søe- og Landſtrækninger han havde giennemploiet, i det han tillige udkaſter et lille Skilderi af de, i hine Dage aldeles ubekiendte, Folkeſtammer, han havde færſlet med. Allevegne fremſkinner den beſkedne Danſke Mand, men ſom dog vilde

*) Hans Kaart blev ſendt til Paris, og inblemmet i det Du Haldiſke eller D'Anvilliſke Atlas.

tilkiendegive ſine Slægtninge, at han under hine fjerne Zoner havde teet ſig ſin Ære og ſit Fædreland værdig. Brevet findes aftrykt efter Beerings egenhændige Danſke Original, i Hofmans Fundationer T. II. S. 248. men uden Datum, hvilken dog indlyſer af Brevet ſelv.

Høitærede kiere Moſter.

Det er nu femten Aar ſiden, at jeg havde den Lykke, at fornemme Noget fra mine Paarørende udi Horſens; omendſkiøndt jeg hos kiere Moſter er kommen udi Glembogen, har jeg dog ei forglemt dennem, og nu ſiden min langvarige fem Aars Reiſes Hiemkomſt, erkyndiget mig, at kiere Moſter er bleven Enke. Condoleret af Hiertet, at kiere Moſter paa ſin Alderdom ſidder i den eenlige Stand, ønskede at være saa nær, at kunne ſee Dem noget tilgode; mens ſom den Occaſion jeg havde, 1715, blev mig betagen at komme hiem, for at ſee mine nu ſalige kiere Forældre, ſaavel ſom kiere Moſter, vil det nu for Tiden mindre lade ſig giøre, uden ſaa er, at Noget udi vor allernaadigſte Keiſerindes Tieneſte kunde forefalde, at jeg kunde blive udſendt. Min langvarige Reiſe har begyndt 1725, og er nu først hiemkommen den 1ſte Marz 1730, har været nogle 100 Miil giennem Oſtertartariet, ſaa vidt ſom Land var at finde, forbi Kamtſchatka, og endnu nogle 100 Miil længer, ſom kan ſees af Landkaartene, nemlig den Aſiatiſke Part (ſom man ellers faaer fra Nürnberg). Jeg maae tilſtaae, at efterſom jeg havde Lyſt at reiſe i min Ungdom, at jeg hidtil har havt min Deel;

thi denne Reiſe har været hen til China og Japan, og kom ei derved nogen Oſtindiſk Reiſe, ſaavel til Lands ſom til Vands. Paa Kamtſchatka har jeg ladet bygge et Fahrtøi, og recognoſceret Søen dermed, iblandt ſaadanne Hedninger, ſom ei have hørt eller ſeet nogen Europæer tilforn, hvor intet Korn voxer og intet Creatur er at finde, uden vilde Fugle og Rensdyr, eller et Slags Hiorte, ſom ere ſaa tamme, at man rider paa dem ifteden for Heſte; og Hunde bruger man, at fare med om Vinteren, ligeſom man farer andre Steder med Heſte for en Kane, Fiſk er deres Føde, ſaavel for Hundene ſom for Menneſkene. De lade ei de, ſom blive ſyge, leve til de døe deres egen Død, men kaſte dem ud for Hundene. — Dette ſkeer allene ihenſeende, at kiere Moſter ville glæde ſig med mine anhørige Slægt og Venner, at Gud har underlig bevaret mig paa ſaa lang og moiſom Reiſe, og for at recommandere mig i deres gode Ihukommelſe. Jeg takker Gud for min Helbred, men ſiden min Hiemkomſt har jeg været ilde ſyg. Min Kone Gud ſkee Lov lever, og af otte Børn ere tre i Live, og venter ſnart det fierde. Om kiere Moſter vilde lade mig vide, hvem endnu lever af vor Slægt, og hvem ſom nu er Borgermeſter og Raad, ſkulde være mig af Hiertet kiert; thi der ſtaaer endnu en liden Arvepart, mig tilhørende, efter mine ſal. Forældre, og vilde gierne giøre Anſtalt derom, efterſom jeg troer den ſtaaer frugtesløs. Jeg ønſkede, at den blev ſat paa Rente, og Interesſen blev given til de Fattige, til ſaa længe jeg derom kan giøre Anſtalt. Jeg veed ei heller om min kiere Broder Jonas og Jørgen endnu leve, ſaa og Broder Svend, ſom har været hiemme, og er reiſt til Oſtindien igien, og hvem, ſom boer i mine ſal. For-

ældres Huus, og hvem af mine Søstres Børn endnu leve. Jeg ønskede, at have nogen vis Leilighed, at regalere kiere Moster med et Par Zobler til Tegn paa min Skyldighed. I det Øvrige beder tienstlig at hilse Mad. Hovgaard og Svoger Cortsen og alle Andre, som leve af gode Venner. Recommanderer mig i k. Mosters gode Ihukommelse; thi jeg haaber, at jeg endnu som før, staaer udi min k. Mosters Gunst, og lever stedse og uforanderlig

Høitærede k. Mosters lydige Søsterson til Døden,
V. J. Beering.

Herpaa anføres nok et Brev, hos Hofman, fra Beering til hans Moster; ligesom det foregaande uden Datum. Men at det er skrevet omtrent et Aarstid efter hiint sidste, bliver klart deraf, at han i dette kalder sig Capitain-Commandeur, hvortil han blev udnævnet i Begyndelsen af Aaret 1732. Han yttrer nogen Vredladenhed i dette Brev; sært nok, om hans Slægtninge ikke skulde have besvaret hans første Skrivelse.

Det er nu sex og tyve Aar siden jeg reiste hjemme fra, men har ei havt den Ære, at have noget Brev fra kiere Moster; det er kun slet Tegn paa god Ihukommelse hos dennem. Det maae vel saa være, ud af Øinene, ud af Sindet; fordi nu for Tiden kiendes saa af sine uden Interesse; dog er det ei saa hos mig; jeg glæder mig altid ved at høre mine Anhøriges Velgaaende.

Om k. Moſter behagede, at ſkrive mig til, da adresſeres Brevet til min Svoger, ſom er Vice-Admiral Saunders, og Opſkriften ſkrives til mig, Capitain-Commandeur ved Søe-Flaaden.

Jeg beder kiere Moſter vilde lade mig vide, hvad Vaaben vor eller deres Familie har ført i deres Signet.

Vi ville endnu, forinden vi anmælde Reſultatet af vor Beerings tre Aars Ophold i Petersborg, anføre følgende Gavebrev fra ham til hans Fødebye Horſens; et Vidnesbyrd for hans ovenfor paapægede Hu og Kierlighed til Fædrelandet.

Vitus Beering, Capitain-Commandeur i Ruſſiſk Tieneſte, legerer den Arvepart, ham tilfaldt efter hans Forældre i Horſens, til fattige og nødtrængende Kvinder i bemeldte Horſens By; Capitalen ſom er voxen til 140 Rigsdlr., hvilke ere i Behold, og hvoraf Renten anvendes efter Fundazen, har ſin Oprindelſe fra en ham 1721 tilfalden Arv, ſom var allene 84 Rdlr. 2 Mk. 9 ß., men med nogle Aars Renters Tillæg, har opnaaet bemældte Summa. Gavebrevet er ſkrevet i Petersborg, den 28de Martii 1733, ſaa lydende:

„Kiendes jeg Underſkrevne, Vitus Jonaſſen Beering, Capitain-Commandeur udi hendes Ruſſiſke Keiſerlige Majeſtets Tieneſte, at jeg for mig og mine Arvinger har givet og afſtaaet, den Fattige og Huusarme til Nytte udi Horſens, den mig efter mine ſalige Forældre, ſom ere døde udi Horſens Anno 1719, tilfaldne Arvepart, Sal. Jonas Svendſen, ſorige Kirkeværger udi Horſens, min Moder Anna Peders

Datter, hvilken Arvepart nu er i Værge hos velædle og velvise Borgermester og Raad, hvilket jeg er begierende, at samme Summa, hvor meget det er, er jeg ubevidst, at velædle og velvise Borgermester og Raad ville det emploiere, enten paa Rente, eller at kiøbe et Stykke Jord, og hvad deraf aarlig kommer, at emploiere for den fattige Huusarme til Nytte, som de ville forsvare for Gud. Dette med min egen Haand skrevet og underskrevet til Bekræftelse med mit Signet herhos trykt. Actum St. Petersborg den 28de Martii 1733.

V. J. Beering."

Da han ved dette Gavebrev bortskienker og forærer samme hans Fædrene Ars til denne Byes Fattige og Almisselemmer, saa have vi herved til en skyldigst Taksigelse og kierlig Efterminde for velbemældte Hr. Capitain-Commandeur Vitus Beering, som, af den allerhoieste Gud under et fremmed Herskab er bleven velsignet, og endda ikke har villet forglemme sit Fædreneland, men for Guds Velgierning draget i Tanke de her paa Stedet værende, skiønt ham ubekiendte, Fattige, denne Fundaz over samme af hannem hengivne Capital og Renter, som fra Snapsting 1735, bliver i alt 140 Rigsdaler, skullet forfatte, med inderlig Begiering og alvorlig Anmodning til Alle og enhver Vedkommende, at deraf stedse fremdeles, ligesom hidindtil er begyndt, maae blive en evigvarende Capital, og samme med al mulig Flid paa Interesse besørges, samt Renter deraf til rette nødtørftige Almisselemmer hvert Aar uddeles; saa at Gud derved kan æres, de Fattige i deres Bøn derved finde Hiælp, og Giveren for sin Gave ihukommes ꝛc. ꝛc. ꝛc. Horsens Raadstue den 23de Julii 1736. N. N. N.

Beering havde, efter sin Ankomst til Petersborg, tilstillet Regieringen det Forslag, atter at udrede en Opdagelsesfart i hine nordlige Have. Spangenberg og Tschirikow (nu udnævnte til Capitain-Lieutenanter, ligesom Beering til Commandeur) erklærede sig ogsaa redebonne til samme Foretagende. Projectet blev antaget, og den derover udstillede Keiserlige Ordre lød paa: At anstille Skibsfarter, saavel imod Østen til Amerikas faste Land, som imod Sønden til Japan, for, om muligt, at opdage den af Englænderne og Hollænderne ofte forsøgte Nordfart giennem Iishavet. Den første Keiserlige Befaling til Senatet i det Anliggende er dateret 17 April 1732. ~~Senatet forbrede derpaa~~ Underretninger af Videnskabernes Akademie om Alt, hvad der hindindtil var bekiendt i Henseende til Kamtschatka og Havene om det Strøg. Hr. de la Croyere forfærdigede nu, paa Akademiets Opfordring, et Kaart, som skal siden blive nærmere omtalt. To af Akademiets Medlemmer bleve udkaarede til, at følge med paa Reisen; De la Croyere som Astronom, og Gmelin som Naturkyndig.

Nu gav man sig paa Reisen, der stundede til Ochotzk, som Oplags- og Rustningsstedet til den forestaaende store Opdagelsesreise. Capitain Spangenberg afgik forud den 21de

Februar 1733, og den 18de April derefter forlod Commandeur Beering Petersborg, og fortsatte Reisen til Tobolsk, hvor de Akademiske Medlemmer indtraf hos ham i Januar Maaned 1734. Samme Aars Sommer tiltraadte han Reisen til Jakutzk, hvor han først ankom det følgende Aar; og man forestille sig den seendrægtige Besværlighed, hvormed Materialiernes og Proviantens Hidførsel maatte gaae for sig i disse ufremkommelige langt bortliggende, Egne, da Beering, for at bestyre den og besørge Transporten videre til Ochotzk, dvælede i Jakutz næsten tre Aar. De la Croyere indfandt sig ogsaa her 1736, efterat han tilligemed Gmelin havde giort videnskabelige Omtog i Siberien i to Aar. Den sidstnævnte erholdt siden Forlov til, at forlade Selskabet, og i hans Sted kom G. W. Steller, Adjunct ved Akademiet.

I Sommeren 1737 ankom Commandeuren endelig til Ochotzk. Capt. Spangenberg, under hvis Tilsyn Skibsbygningen her i de sidste Aar var dreven, havde kun faaet to Fartøier færdige, med hvilke han agtede, at foretage den, ham overdragne, Opdagelsesreise til Japan. Commandeuren lod derfor strax to Paquetbaade og to Proviantskibe lægge paa Stabelen; de første skulde tiene til Opdagelses-

farten, de sidste til at føre Provisionen fra Ochotzk til Kamtschatka.

Disse Fartøier bleve først færdige i Sommeren 1740; de to Paquetbaade fik Helgens-Navnene St. Peter og St. Paul. Og endnu maatte man vedblive, at føre Proviant fra Jacutzk til Ochotzk, efterdi Capt. Spangenbergs Affærdigelse til Japan, i Aaret 1738, havde blottet Hovedcommandoen i Ochotzk for Proviant.

Commandeuren som i Efteraaret 1739, havde sendt Styrmanden Iwan Jelagin forud med et Fartøi til Kamtschatka, for der at undersøge Avatscha-Vigens Beqvemhed til en Havn, og at bygge Magaziner og Kaserner til en Overvintring, besluttede selv Aaret derpaa, efterat have forsynet sig med alle Fornødenheder, at sætte over fra Ochotzk til hiin Halvøe. Afreisen gik for sig den 4de September 1740. Commandeuren førte den ene Paquetbaad, St. Peter, og Capt. Tschirikow den anden, St. Paul. To Proviantskibe fulgte med; disse lod Commandeuren løbe ind i Mundingen af Kamtschatka-Floden Bolschaiareka den 20de September, medens han med Paquet-Baaden gik den forbi, og om ad Kamtschatkas sydlige Næs til Havnen Avascha. Men i det han passerede Sundet imellem hiint Næs og den første Kuriliske Ø, reiste

sig en Storm og Bølgegang, saa heftig, at Fartøiet var Kuldseiling og Skibbrud nær, og han priste sig lykkelig med at have ladet Proviantskibene blive tilbage i hiin Flods Munding. Capt. Tschirikow kom halvanden Time sildigere giennem Sundet uden al Meen.

Det var den 26de September at man passerede hiint Sund, og Dagen derpaa ankom begge Paquetbaadene til Avatscha-Bugten; men en opkommen, tyk, Taage hindrede dem fra, at finde Indfarten, de bleve nødte til, at søge rum Søe igien, og udstode saa meget af voldsomme Stormvinde, at de først den 6te October kunde løbe ind i Avatschas Havn. Her fandt man nu de af Beering forordnede Huse, Magaziner og Kaserner, opbyggede. Ja, endnu under hans Vinteropholdher, fik han en Kirke istand, som man indviede til de hellige Apostler St. Peter og St. Paul. Derfor gav Beering dette Sted Navnet St. Peter-Pauls-Havn (Petropawlowska) nu omstunder en vel bekiendt Bye, som har vor driftige Landsmand sin Oprindelse at takke.

Medens Commandeuren overvintrede her, giorde han sig al Umag for, at erholde den Proviant, som man havde bragt fra Ochkotzk til Bolscheretskoi, hidført til Peter-Pauls-Havnen. Men da Transporten skulde skee ved Hunde, hvoraf otte til ti

gaae i Kræfter paa een Heſt, kan man let foreſtille ſig Møiſommeligheden og Nøleriet ved ſlig Færſel. Desuden vare Kamtſchadalerne uvante til, at giøre ſaa lange Ture fra deres Vaaninger. I Foraaret 1741 havde derimod Provianteringen bedre Fremgang, thi da lod Commandeuren et af de i Bolſcheretskoi tilbageblevne Proviantſkibe komme med Levnetsmidler til Peter-Pauls-Havn, hvorved hans Fartøjer bleve forſynede til Opdagelſesreiſen, ſom nu i Begyndelſen af Sommeren ſkulde gaae for ſig. Profeſſor De la Croyere og Adjunctus Steller vare om Foraaret ankomne til Petropawlowska, for at følge med paa deres Videnſkabers Vegne; Commandeur Beering tog Steller ombord paa ſit Skib; med Capitain Tſchirikow gik la Croyere.

Den 4de Maj 1741 lod Commandeuren alle Officierer ſamt Profeſſor la Croyere kalde til en Raadsforſamling, hvori Enhver maatte tilkiendegive ſin Mening om, hvad Kurs man ſkulde tage paa den nu foreſtaaende Opdagelſesfart. Alle Officierer havde længe været enige om, at der gaves Kiendetegn nok, ſom bebudede et nærliggende Land imod Øſten; man maatte altſaa ſtyre Kurſen til dette Himmelſtrøg, dog noget nordligt. Men nu forelagde la Croyere Raadet ſit før nævnte Kaart, paa hvilket ikke var tegnet Land imod Øſten.

men derimod viſte det under Benævnelſen: terres vues par Dom Jean de Gama (ubekiendte Lande, ſeete af Jean de Gama) en ſtor Landſtrækning ſydøſtlig fra Kamtſchatka, under 46 til 47 Graders Brede. Søeraadet, ſom troede, at Forfatteren ikke havde hentegnet denne Kyſt paa løſe Grunde (hvilket han virkelig havde giort, blot efter et gammelt Portugiſiſk Kaart fra 1649), tog altſaa den Beſlutning, at anløbe hiint Land imod SØTS, og naar man havde fundet det, da at lade ſig veilede af dets Kyſter imod Norden og Øſten; fandt man det derimod ikke under 45°, vilde man forandre Farten, og ſeile mod Ø og ØTN, indtil man opdagede Land. Overhoved ſkulde Reiſen mages ſaaledes, at man kunde komme tilbage igien i Awatſcha-Bugten i September-Maaned. Men Vildſeilingen efter hine indbildte Landkiendiger blev ſiden af alle Togets Søefolk anſeet for Grundaarſagen til Fartens Forſinkelſe, og de deraf oprundne Ulykkestilfælde og Gienvordigheder.

Den 4de Junius gik begge Skibene under Seil, og ſtyrede den overlagte Kurs indtil den 12te i ſamme Maaned, da man befandt ſig under den 46de Bredegrad, uden at have ſeet Kyſter. Commandeuren var altſaa nu overtydet om Gama-Landets Utilværelſe, og ſatte derefter Kurſen nordlig indtil 50°; men i det

han herfra vilde ſtille Farten til det Amerikanſke Faſtlands Opdagelſe, friſtede vore Søefolk den første Gienvordighed, i det en heftig Storm, den 20de Junii, adſkillede Tſchirikows Skib fra Commandeurens. Herved berøvedes begge Skibene den indbyrdes Biſtand, Hovedøiemedet, hvorfor man havde udruſtet tvende, og i Inſtructionen paalagt dem, aldrig at ſkilles ad. Beering krydſede i tre Dage imellem 50 og 51 Grad, for at opſøge Tſchirikow; men forgieves; de ſamledes ikke mere.

Nu vedblev Commandeuren, at ſtyre Nord efter, og opdagede endelig Amerikas faſte Land under en Polhøide af 59° 28'. Han foreſat ſig nu, at undersøge Kyſten, og da han tillige vilde forſyne ſig med Vand, ſeilede han nærmere mod Landet, hvor forfærdeligen høie, med Snee bedækkede, Bierge kneiſede op. Men idel foranderlige Winde hindrede ham fra at naae Land, og Farten gik nordligere indtil han den 20de Julii ankrede ikke langt fra Faſtlandet, under en temmelig ſtor Holm. Den Viig, hvori Beering løb ind her, kaldes paa de nyere Landkaart Beerings-Bugten. Et Næs, ſom ſtrakte ſig ud i Havet her, kaldede Commandeuren Elias-Cap, fordi det var bleven opdaget paa hiin Helgens-Dag; et andet Næs imod Veſten fik Navnet efter St. Hermoge-

nes. Imellem begge disse Landodder laae ovennævnte Viig.

Den store Astronom Friherre v. Zach yttrer sig i Monathliche Correspondenz zur Beförderung der Erd- und Himmelkunde 13de B. 1806. S. 384, om denne Opdagelse saaledes:

> Ingen Søemand har før Beering befeilet det vestlige Amerikas Kyster til saa høie nordlige Breder. Fra Cap Elias under 60° nordlig Brede, hvor Beering først landede fra Kamtschatka af, indtil Halvøen Alascha, kan man anse det nye Fastlands Kyster som først opdagede af ham. Opdagelsen af adskillige Aleutiske Øer var Resultatet af denne Søreises Iredie *) Expedition.

Fra Ankerstedet her sendte Commandeuren Lieutenant Chitrow**) iland med væbnet Mandskab, for at undersøge Kysten, medens en

---

*) Hr. v. Zach maae anse vor Beerings Opdagelses-Reise omkring Kamtschatkas sydlige Næs, (hvorved han maaskee er kommen langt sydligere ad Japan til; thi han var syv Uger underveis i den bedste Sommertid), for hans anden Expedition.

**) Kaldes, af Müller, Meister von der Flotte; men han var tillige Lieutenant.

anden Baad hvori Adjunctus Steller tog med, blev sendt efter Vand. Chitrow traf paa en Øe, som tillige tilbød en god Ankerplads, nogle folketomme Træhytter, hvoraf rimeligviis Fastlandets Indvaanere betiente sig, naar de droge didover paa Fiskefangst. Der fandtes adskillige Smaaredskaber i Hytterne, iblandt Andet en Hvædsesteen, der udviste, at man havde slebet Kobberknive paa den.

Steller fandt en Kielder (Hytte under Jorden?), hvori der laae et Forraad af røgede Lax og Sød-Urt (Sphondilium foliolis pinnatifidis Lin), der var tilberedet til Mad. Han traf ogsaa nogle Vilde, men de skyndte sig bort, saasnart de øinede ham, og lode endog nogle af deres Vaaben istikken. Iøvrigt havde han Held til, at samle saa mange Urter og Væxter, at han brugte en rum Tid til deres Beskrivelse. Skibsfolkene havde seet et Par Ildsteder og fem røde Ræve, der vare ganske tamme, og viste ikke mindste Frygt for de fremmede Giæster. De bragte røgede Fisk, der lignede Karper og smagte meget godt, tilbage med sig; dem havde de fundet i en Hytte. Efterat man havde forsynet sig med Vand, lod Commandeuren nogle Foræringer før iland til de Vilde, for at bibringe dem gode Tanker om de uindbudne Fremmede: et Stykke grønt Glindselærred, to Jernkiedler, to Knive, 20 store Glaskoraller,

to chineſiſke Jern-Tobakspiber bleve indlagte i ovenfor nævnte Hytte.

Allerede næſte Dag, den 21de Julii, beſluttede Commandeuren, at ſøge Søen igien, og ſtille Kurſen langs ad Kyſterne, ifald deres Beliggenhed lempede ſig derefter, indtil 65°. Men denne Plan lod ſig umuligen udføre. Kyſterne ſtrakte ſig ud mod Sydveſt, man kunde altſaa ikke komme nordligere, men maatte tvært-imod altid holde Farten mere mod Sønden. De mange Øer, der omgave Faſtlandet, gjorde ogſaa Seiladſen vanſkelig, og foraarſagede, at man nogle Gange maatte vende om, og ſøge et friere Løb.

Man havde ikke ſeet Land i nogle Dage, da man, den 30te Julii ſaae en Ø i taagrt Veir, og kaldte den derfor Tummanoi Oſtrow, d. e. den taagede Ø *). Saaledes hengik hele Auguſt Maaned med en beſværlig Fart, og Skjørbugen belemrede allerede Søefolkene; en Sygdom, der iſær tog meget voldſomt paa Beering.

Da det friſke Vand begyndte igien at gaae op, løb man den 29de Auguſt an imod Nord, opdagede ſtrax igien Faſtlandet, og kaſtede An-

*) Kaldes paa det Homanſke Kaart over Amerika, 1796, Nebel Inſel, og ligger ikke langt fra den Amerikanſke Halvøe Alaſcha.

ker imellem en Mængde Øer, der ligge under 55° 25′ N. B. Commandeuren gav dem Navnet Schumagins-Øerne*) efter Schumagin, den Første af Skibsfolkene, som døde, og blev begravet der. Den 30te August blev Styrmanden Andreas Hesselberg sendt iland efter Vand. Han kom tilbage med to Prøver deraf, men begge smagte saltagtige; alligevel troede man, at kunde hiælpe sig dermed, i Nøden, til Kogevand, og fyldte altsaa Tønderne dermed af en Søe. Steller anfaae siden Nydelsen af dette Vand som Grunden til den, derefter saa stærkt om sig gribende, Skjørbug; han troede nemlig, det var Havvand, opkastet af Floden, og levnet tilbage i hiin Søe, naar det ebbede.

Medens man laae for Anker her, blev Chitrow, om Natten, en Ild vaer paa en Holm i Nærheden, og giorde derfor Foreſtilling om, at erholde en lille Baad, hvormed han vilde gaae over til den, for at indhente Kundskab om Folkene der. Commandeur Beering var nu saa syg, at han ikke kunde forlade Kahytten mere, og Lieutenant Warel, som havde Commandoen, vilde ikke ſkille Skibet, der laae usik-

*) See Kaartet; de ligge ligesom sidstnævnte Øe ikke langt fra Alascha; man kunde vel henføre dem til de Aleutiske Øer.

kert for Anker, ved ſin lille Baad, paa Grund af: at naar man ved tiltagende Storm blev nødſaget, at ſøge rum Søe, var det tvivlſomt, om man ogſaa kunde komme de udſendte Folk tilhiælp, ifald en ſtærk Modvind hindrede dem fra at vende tilbage til Skibet. Men da Chitrow vedblev at ſtaae paa ſin Begiering, og lod den indføre i Skibsjournalen, indſtillede Waxel Sagen til Commandeurens Kiendelſe, og denne lød da: „Derſom Chitrow har Lyſt til, at anſtille denne Efterforſkning, ſaa kunde man affærdige ham, og derhos ſkulde man tillade ham, at medtage dem af Skibsfolket, ſom han ſelv vilde vælge dertil."

Chitrow tog 5 Mand med ſig, og derimellem en Tſchuktſchiſk Tolk, alle vel bevæbnede. Man gav dem ogſaa nogle Smaating med, til at uddele imellem de Vilde, ſom de maaſke kunde træffe der. Den 30te Auguſt om Middagen naaede de Øen. Folkene vare borte her, og man fandt intet Mærkværdigt. Om Eftermiddagen vilde Chitrow vende tilbage igien, men heftig Modvind tvang ham, at tye til en anden Øe, hvorover han nær havde ſat Livet til paa den altfor lille Baad.

Chitrow havde ſtrax efter ſin Ankomſt paa den anden Øe tændt et ſtort Ildbaal, for at tilkiendegive dem paa Skibet, at de maatte komme ham tilhiælp. Men Stormen tog ſaa-

ledes overhaand, at man maatte først være betænkt paa, at bringe Skibet selv i Sikkerhed. Man lettede altsaa Anker, og søgte Ly bag en anden Ø. Men Chitrow kom man derved af Syne.

Endelig lagde Stormen sig den 2den September. Da Chitrow endnu ikke var kommen tilbage til Skibet, blev den store Baad udsendt efter ham Dagen derpaa. Den førte ham ogsaa tilbage; men den lille Baad havde han sat til, i det den blev slængt paa Land af Bølgerne, og derved saa beskadet, at den ikke mere kunde holde Søe.

Den 3die og 4de October søgte man at gaae under Seil; men blev altid tilbagedrevet, af stærk Modvind, til den forige Ankerplads.

Den 5te Oct. om Morgenen kom nogle Amerikanske Baade hen imod Skibet; de Vilde syntes med Ord og Fagter at indbyde vore Søefarende til en Landing hos dem, og bleve besvarede af disse med Tegn og Foræringer, som man kastede til dem, for at lokke dem ombord; dog vare de slet ikke at formaae dertil, men søgte hiem til deres Ø igien som snarest. Nu besluttede man, at gaae iland til dem; hvorpaa Lieutenant Waxel og Adjunctus Steller, ledsagede af 9 velbevæbnede Mænd, gik med den store Skibsbaad til Ø. Men de kom Kysten kun paa tre Favne nær, da de fandt den besat med store

skarpe Stene, og der trak et Uveir op. Der stode ni Amerikanere ved Stranden, af hvilke Ingen lode sig, hverken ved Gaver eller Kiertegn, formaae til, at komme i Baaden, hvorimod de vinkede Russerne til sig iland. Waxel lod da endelig tre Mand, hvorimellem Tolken, stige op paa Øen. Amerikanerne modtoge dem giæstmildt, og vilde beværte dem med Hvalfiskekiød, hvoraf de havde et godt Forraad; ogsaa syntes det, som de blot opholdte sig her for Hvalfiskefangstens Skyld. Da de landede Russer ikke bleve Baaden vaer hos Amerikanerne, opholdte de sig der en temmelig Stund.

Imidlertid tog en Amerikaner, han syntes at være den Ældste og Fornemste, Mod til sig, og kom op i Baaden til Lieutenant Waxel. Denne gav ham en Sopgen Brændevin; men en saadan Drik havde han aldrig kiendt til før, den var ham aldeles modbydelig, han spyttede Brændevinet flux ud, og tog paa med høit Skrig, som vilde han kundgiøre sine Landsmænd, hvor slet man begiegnede ham. Ingen Foræringer, ikke engang Jernkiedler og Tobak, kunde formilde ham. Han forlangte kun, at komme over Hals og Hoved tilbage paa Øen; man slap ham altsaa, men Waxel raabte ogsaa i det samme Sine tilbage. Dette hovede Amerikanerne ikke; de vilde beholde dem alle tre hos sig; dog lode de endelig Russerne fare,

Tolken vilde de derimod slet ikke give Slip paa. Denne Overvold og fiendske Adfærd fra deres Side bevægede Warel til at afskyde to Geværer, blot for at skremme dem. Dette virkede, Amerikanerne segnede omkuld i Bedøvelse, og Tolken undløb fra deres Hænder.

Morgenen derpaa kom nogle Amerikanere roende til Skibet i al Fredsommelighed, tilbøde Fredstegnet, Kalumeten, og droge bort igien, efterat have givet og modtaget Foræringer. Strax gik Skibet under Seil, og styrede meest Syd efter.

Fra denne Tid indtil det sildigste Efteraar vedholdte de vestlige Vinde *bestandigt*. Dette var en stor Sinkelse for Tilbagereisen. Desuden herskede en bestandig Taage, Solen kom ikke tilsyne i 2, 3, Uger, og ingen Stjerne kastede om Natten sit Skin. Følgelig kunde man ikke observere Breden. Dette opvakte en stor Uroe og Bekymring hos Skibsmandskabet.

Man havde seilet til den 24de September med idelige Storme og Modvind, da der øinedes Land igien; høie Bierge, og mange Holme omkring dem. Man beregnede dem til en Brede af 51° 27′. Det høieste Bierg blev kaldet efter St. Johannes, paa hvis Helgensdag det var bleven seet. Kysten torde man imidlertid ikke nærme sig formedelst den stærke Sønden-vind, der snart forvandlede sig til et heftigt Storm-

veir fra Veſten, ſom drev Skibet langt tilbage. Denne Storm varede 17 Dage i eet væk; en Naturſielden-hed, der nok ſøger ſin Mage. Styrmanden Andreas Heſſelberg *), der havde faret paa Havet, i forſkjellige Verdens-parter, i 50 Aar, havde endnu aldrig oplevet en Storm ſaa heftig og vedvarende.

Den 12te October lagde Stormen ſig, og da var Skibet forſlaaet ſaa langt tilbage, at man nu befandt ſig (dog kun efter Skibsberegning, thi Obſervation tillod Taagen ikke) under en Brede af 48° 18′.

Skjørbugen greb imidlertid idelig heftigen om ſig. Sieldent gik en Dag forbi, uden jo En ~~opgav Aanden~~, og de Karſkes Antal minkede ſaa ſtærkt, at de neppe forſloge til, at re-giere Skibet. Man beſluttede altſaa i et Skibs-raad, at ſtille Kurſen lige til Kamtſchatka. Vinden føiede, og den 15de October gik man Veſt efter.

Den 29de og 30te October kom man til to Øer, ſom ikke fik Navn, efterdi man anſaae dem for at høre til Kurilerne, hvorover Kurſen blev ſtillet mod Norden; og dog havde man, hvilket erfaredes ſiden, kun behøvet at fortſætte den to Dage mod Veſten, for at naae

*) Af Navnet ſkulde man troe ham Danſk.

Awatſchas Havn. Hr. Müller kalder derfor disse to Øer Forførelses-Øerne, efterdi deres Forledelse havde de verste Følger. Thi da den forhaabede Kamtschatkske Kyst ikke viste sig mod Vesten, og Folket, idelig medtaget af Arbeide, Kulde og vaadt Veir, ikke saae Ende paa sin Mangel, Sygdom og Elendighed, yppede sig Mismod og Fortvivlelse hos hver Mand. Svagheden steeg til den Grad, at de Matroser, som pleiede at staae ved Roret, maatte ledes derhen af to andre Syge, som kunde gaae lidt. Da der ikke vare Hænder nok, til at bierge Seilene, der desuden vare tynde og brøstfældige, torde man kun sætte faa af dem til. Den uophørlige Regn forvandlede sig nu til Hagl og Snee, og i de lange mørke Nætter kunde man ikke et Øieblik vide sig sikker for Skibbrud. Folkene aarkede ikke længer at udholde Arbeidet, de undskyldte sig med Umuligheden, og paakaldte kun Døden som en Frelse fra deres jammerlige Liv. Et Par Dage drev Skibet uden al Styrelse, som en Klods for Vind og Bølger. Strenghed mod det, i Fortvivlelse stedte, Skibsmandskab vilde ikke have hiulpet her; Lieutn. Waxel tiltalede dem derimod med Venlighed, reiste deres faldne Mod med trøstefuld Opmuntring: „De maatte — sagde han — ikke ganske mistvivle om Guds Hiælp, men tværtimod an-

ſpænde de ſidſte Kræfter til deres Redning, ſom maaſkee var nærmere, end man troede."

I denne Tilſtand befandt Skibet ſig, da man den 4de November aarle ſatte Seil til Veſt efter, og, hvilken Glæde! øinede Land Morgenen derpaa Klokken 8. Dog laae dette endnu for langt borte; inden man naaede det, faldt Mørket paa, og man maatte endnu holde rum Søe Natten over. Morgenen derpaa fandt man de fleſte Touge paa Skibets høire Side ſprungne; da var Faren fuldkommen; thi med det ſyge Mandſkab lod der ſig ikke raade bod paa hiint Uheld.

Lieutenant *Waxel* berettede Commandeuren dette, og erholdt hans Befaling, at ſammenkalde alle Over- og Underofficierer, og beraadſlaae om, hvad her ſkulde foretages. Dette ſkete. Man overveiede Skibets, i hver Henſeende, ynkelige og ubiergelige Forfatning, Mandſkabets Nøed og Qvide, og fattede derover den endelige Beſlutning: „Man ſkulde anløbe det ſeete Land, og i det mindſte ſøge, at redde ſit Liv der. Maaſkee kunde ogſaa Skibet blive bragt i Sikkerhed; men var dette end ikke giørligt, maatte man overlade ſin videre Skjebne til Forſynet."

Man ſtyrede altſaa til Land. Klokken 5 om Aftenen fandt man Grund paa 12 Favnes Dybde, og kaſtede Anker; men dets Toug braſt

Klokken sex. Nu sloge Bølgerne over Skibet med saadan Heftighed, at Alting bævede; og i det man just var ifærd med, at giøre nok et Anker klart, kastede en stor Bølge Skibet hen over Klippen, hvorved man med eet kom i stille Vand, og ankrede paa Sandgrund omtrent 300 Favne fra Landet. Den følgende Dag saae de, med Tak til Forsynet, det gode Strandingssted, der var bleven dem beskjeret, den eneste Plæt, hvor Redning var at finde for dem paa denne, ellers allevegne med Skjær og Klipper besatte, Kyst.

Her skulde man nu tage Vinterleie, og maatte altsaa undersøge Landets Beskaffenhed. Med Møie fik det udmattede Skibsmandskab den store Baad sat fra Bord; hvorpaa Lieutenant Wärel og Adjunct Steller den 6te Novemb er, Klokken 1 om Eftermiddagen, fore i Land. Dette var ganske bedækket med Snee. En Bæk, der strømmede med klart og sundt Vand ned fra Biergene, var endnu ikke tilfrosen. Men Skov eller Træ øinedes ikke, saa nær som det, der blev opskyllet af Havet, og dette, tilføget af Sneen, var ikke at finde frem. Her glippede altsaa alle Midler, til at bygge Hytter. Dog, Nøden drev dem til, at skaffe sig Huusly, og derfor strax at gribe til et, skjønt vist nok kummerligt, som Naturen selv tildeels havde beredet der paa Stedet. Imellem de

Sandbanker, som laae her ved ovennævnte Bæk, befandt sig nogle temmelig dybe Gruber. Disse agtede man at gjøre ryddelige, og bedække dem oventil med Seildug, for dog at have Ly og Læ, indtil man kunde finde Drivtømmer til at opreise Hytter med. Imod Aften kom Waxel og Steller tilbage, og aflagde Commandeuren Beretning om deres forehavte Undersøgelse.

Herpaa toges den Beslutning, at man skulle sende saa mange Folk, som endnu vare førlige iland, for at indrette Sandgruberne til Opholdssted for de Syge.

Dette skete, og den 8de November gjorde man Begyndelse med at bringe de Syge iland. Men af dem døde mange, inden de nagede det dem tiltænkte Leiested; Nogle opgave Aanden, saa saare de kom op af Lasten, i den fri Luft, Nogle medens de vare paa Dækket, Nogle i Baaden, og Andre saasnart de vare bleven bragte iland. Deres Liig bleve strax antastede af Rævene, som skyndte sig hid i Mængde, uden mindste Sky for Mennesker, hvoraf dette Land ogsaa sandsynligviis nu blev betraadt første Gang. Man havde Møie med, at jage dem fra de døde Kroppe, paa nogle af hvilke allerede Hænder og Fødder vare afædte, inden man kunde faae dem nedgravede i Jorden.

Den 9de November bragte man Commandeur Beering, vel forvaret mod den udvortes Luft, iland paa en Baare, der beſtod af to, med Strikker forenede, Stange, og blev baaren af fire Mand. Der var en egen Hule beredet til ham.

Man vedblev hver Dag, at bringe Syge iland, og hver Dag døde ogſaa Nogle, ſom man maatte begrave. Ingen af dem, ſom vare ſengeliggende i Skibet, kom derfra med Livet. Men disſe ſkulle virkelig ogſaa ved Døſighed og Modfaldenhed og den deraf opkomne Stilleliggen have giort Sit til, at Sygdommen fik ſaa ſtor Magt med dem. Det Besynderligſte ved Sygdommen var, at mange af dem ſpiſte heel graadigen, og troede langtfra ikke, at deres Sygdom var Helſoten ſaa nær. Ogſaa bleve de meget glade, da de hørte, at de Syge ſkulle bringes iland; de klædte ſig ſtrax paa, og troede, at deres Helbredelſe nu var forhaanden. Men ikke ſaa ſnart vare de komne op paa Dækket fra deres dunſtede, med forpeſtet Luft opfyldte, Leie nede i Skibet, førend det var ude med deres Liv.

Bedre vare derimod de ſtedte, ſom, freidigere af Gemyt, havde nødt ſig til, at være i Bevægelſe, og paafærde ſaa meget muligt, uden at lade ſig af Sygdommen forlede til Dorſkhed og Sengeliggende. Dette var iſær Tilfældet

med Officiererne, som stedse havde at sysle med Commandoen, og maatte tilbringe deres meste Tid paa Dækket i fri Luft.

Ogsaa vor udødelige Landsmand maatte opgive Aanden en Maaned efterat han var bleven bragt i Land. Vi ville faae ham at see paa et vaandefuldt Sygeleie, Gruben kiende vi, bespændt af Krænkelse, af Sindsqvide, med den overhængende Død for Øine, omgiven af Fremmede, for ham Udlændinge, dem han satte Mistroe til, fjern borte fra en elsket Familie, der med Forlængsel higede efter hans Hiemkomst som Fader, og hvis idelige Erindring opfyldte hans Siel med Mismod og *Utrøsteligheed*. Ja, hans Lidelser paa Dødsleiet ville opvække vor høieste Veemod, de vare ligesaa sieldne og mærkværdige i Vaande, som Mandens Bedrifter i gavnlig Indflydelse paa Menneskesamfundets Oplysning om Klodens Gestalt. — Her nu hans Sygdoms og Døds Historie, berettet af Müller.

„Kun hos Commandeuren hialp alt dette (de andre Officieres Bevægelse i fri Luft) ikke. Hans Alder og hans Legemsbeskaffenhed foraarsagede, at han havde mere Tilbøielighed til Roe, end til Bevægelse. Han blev mistænksom tilsidst, og ansaae Enhver for sin Fiende, saa at endog Steller, som han dog havde

elsket meget tilforn, ikke mere maatte komme for hans Øine."

„Capitain-Commandeur Beering døde den 8de December, og havde den Ære, at Øen blev efter hans Navn kaldet Beerings-Øen*). — Beering forenede med den til hans Embede behørige Dueligheb ogsaa en lang Erfaring, som giorde ham særdeles værdig til slige overordentlige Forretninger, som de ham to Gange overdragne Opdagelser vare. Det er at beklage, at han maatte ende sit Liv paa en saa ulykkelig Maade. Man kan sige, at han blev begraven endnu i levende Live. Thi da der stedse rullede Sand ned i den Grube, hvori han laae, og bedækkede hans Fødder, saa tillod han tilsidst ikke mere, at man maatte rydde den bort. Han følede, efter sit Sigende, nogen Varme deraf, hvilken han ellers savnede paa hans Legemes øvrige Dele. Og saaledes hobede Sandet sig op til Underlivet; hvorover man, da han var død, først maatte drage ham ud af Sandet, for at stede ham behørigen tiljords."

Den sidste Hilsen vor drabelige Landsmand fik i sit Begravelsesleie, var, Aar 1817

*) Tre Steder i det høie Nords Regioner bære altsaa vor Landsmands udødelige Navn: Beerings-Øen, Beerings-Sundet, Beeringshavet, af ham allerførst befaret.

af Hædersmanden Lieutenant Kotzebue, (See hans Endeckungsreise in die Südsee nach der Beerings-Straße. 1 B. S. 134), som siger i det han seilede forbi Beeringsøen: „Dette høie, klippefulde, med Snee bedækkede, Land, erindrede mig underligen om vor berømte, men ulykkelige, Søefarer Beering, som fandt sin Grav her."

Endnu kunde Læseren fornøies ved den Beretning, at En Efterkommer af Beering endnu lever i Rusland og træder i Stamfaderens Fjed. W. Zachs geographische Ephemer. 1ster B. S. 525, mælder: „Catharina den Anden havde allerede i November 1784 besluttet den store Opdagelsesreise, og strax anbetroet Commandoen til Capt. Billings, en Englænder i Russisk Tieneste, som havde fulgt med Cook paa Reisen om Verden 1776—80. Under ham stode tre Capitainer, hvorimellem Beering, ikke Sønnen, som Lesseps siger, men Sønnesønnen af den udøbelige Commandeur Vitius Beering."

*** *** ***

Nu et Par Ord om Beerings lærde Medreisende la Croyere og Steller, og Søemanden Capt. Tschirikow, deres endelige Fata.

Capitain Tschirikow havde, siden Stormveiret splittede ham fra Beering (see S. 26) havt samme umilde Skjebne, samme Havsnød, at kiæmpes med, som sidst nævnte. Endelig fik han den 3de October Kamtschatka i Sigte, og løb den 9de ind i Avatscha-Bugten. Dagen derpaa vilde De la Croyere, der havde skrantet længe ombord, lade sig sætte iland; men i det han kom op paa Dækket i den fri Luft, segnede han død ned paa Stedet. Han ligger begraven i Peter-Pauls-Havn. Capitain Tschirikow, som ogsaa selv havde udstaaet en svær Sygdom, reiste, næste Sommer til Petersborg, hvor han blev udnævnet til Commandeur-Capitain, men døde kort derefter.

Steller blev tilbage i Kamtschatka, efterat Lieutenant Waxel var reist til Petersborg 1743. Endelig døde han, 1746, paa Tilbagereisen over Tobolsk, efterat have giennemgaaet nogle Fortredeligheder og Retskiendelser af Provindsial-Canzelliet i Irkutzk, fordi han — siger Müller — havde, rigtig nok i en god Mening, men uden Fornødenhed, fordybet sig i Sager, der ikke vedkom hans Embede.

Næstfølgende Beretning om den Skjebne, som det paa Commandeur Beerings Skib reddede Mandskab fristede efter dets Stran-

ding, troer man, vil interesſere Læſerne, der nu have giort et ſaa fortroligt Bekiendtſkab med disſe giæve, i Gienvordigheder hærdede, Russiſke Søemænd. Desuden er nok Vinter-Opholdet af ſkibbrudne Folk paa en øde Ø under et ſaa koldt Clima, den ſtørſte Sielden-hed, og vel hidindtil ikke tiere beſkrevet. — Fortællingen er, efter en officiel Indberetning, af Etatsraad Müller.

Beſkrivelſe over de ſkibbrudne Rueſers Op-hold paa den øde Beeringsøe i Aarene 1741—1742, og deres Redning derfra.

Kort før Capitain-Commandeurens Død havde Selſkabet paa Beerings-Øen den Ulykke, at det miſtede ſin fornemſte Trøſt og Forhaabning, det eneſte Middel, hvorved det, efter ſin Mening, kunde blive befriet ud af denne Nøed, jeg vil ſige, det miſtede Skibet. Dette laae, ſom vi allerede have ſeet, tilankers imod en aaben Søe. Der var intet Menneſke bleven tilbage paa det til Vagt, fordi man brugte de faa Folk, ſom endnu vare paa Benene, til de Syges Forſlegning og til andre Forretninger. Da der nu, Natten mellem den 28de og 29de November reiſte ſig en heftig Storm fra OSO, ſaa braſt Ankertouget, og Skibet blev drevet paa Land ikke langt fra det Sted, hvor Vores

laae i Gruberne, og neddyndet 8 til 9 Fod dybt i Sa-
det. Det maae paa samme Tid vare bleven stærkt be-
skadet i Bunden eller paa Siderne. Thi man mærkede,
at Søevandet trængte fra neden ind med Floden, og
løb af igien med Ebben. Herved gik ogsaa meget Meel,
Gryn og Salt, fortabt, fordi det meste endnu var i
Skibet, og endskjøndt man efterhaanden reddede Ad-
skilligt deraf, saa havde det dog ikke taget liden Skade.
Men var det dog ikke derhos en besynderlig Lykke, at
Skibet blev kastet paa Land, og ikke snarere blev dre-
vet om i Søen? Havde ikke Menneskene, i sidste Til-
fælde, maattet forblive paa denne Ø deres hele Liv
igiennem, da der intet Træ groer paa den, hvoraf de
havde kunnet tømre et nyt Fartøi? Man fandtes blev
der endnu Haab tilbage, om Skibet ikke selv kunde blive
giort brugbart til at bygge et lille Fartøi af dets Stum-
per, for dermed at gaae tilbage til Kamtschatka. Dog
herpaa tænkte den Tid endnu Ingen. Man hengav sig
allerede i sin Skjebne, og var kun beflittet paa, at
berge Livet saa længe som muligt, til hvilken Ende fol-
gende Anstalter bleve føiede.

Allerførst var det fornødent at udforske det Land,
man var paa; om det var fast Land eller en Ø;
thi dette kunde man ikke vide strax i Begyndelsen.
Man saae Klipper, som syntes at tilkiendegive det første.
Og virkelig maae denne Ø fordum have udgiort en

Deel af det faſte Land, hvorfra den er bleven adſkilt ved Jordſkjelv. Man vilde vide, om der ikke fandtes Indvaanere, af hvilke man kunde faae Hiælp. Det var magtpaaliggende at erfare, om der ikke var Skov længer borte, og hvad Landet formaaede i Dyr og andre Naturens Værker.

Men da nu vore Ulykkelige beboede Øens øſtlige Havbred, ſaa blev der førſt udſendt Folk imod Norden og Sønden, hvilke gik ſaa vidt, ſom de formedelſt høie, i Søen udſtrakte, Klipper kunde komme. Nogle kom tilbage om to, Andre om tre Dage. Deres eenſtemmige Beretning var, at de ingenſteds havde truffet Mennesker, ikke engang et Spoer af dem. Men de havde, langs ad Kyſten, overalt ſeet mange Søebævere, nemlig ſaadanne, ſom man paa Kamtſchatka kalder Bævere, men egentlig ſkulde kaldes Søeoddere (Luttra marina), og inde i Landet en Mængde Ræve, ſaavel blaa ſom hvide, og de havde ikke været det allerringeſte menneſkeſkye, hvoraf der lod ſig ſlutte, at diſſe Dyr aldrig havde ſeet Menneſker før. Derpaa bleve Folkene ſendte ind ad Landet. Diſſe kom, omtrent 12 til 15 Verſter fra Havbredden op paa et høit Bierg, og ſaae den rumme Søe imod Veſten, ligeſom de havde havt den for Øine mod Øſten. Nu blev man overbeviſt om, at man var paa en Øe. Skov var ingenſteds tilſyne. Og Drivtømmer fandtes ſaa ſieldent

om Vinteren, at man neppe havde nok til Brændſel. Thi man maatte fremſøge det med Møie under Sneen. Men da Sneen gik bort, var der ingen videre Mangel; Bevis paa at der maatte være et ſkovfuldt Land i Nærheden, hvorfra Tømmeret blev ſkyllet op.

Man har anſat Dens ſtørſte Brede til nogle og 20 Verſter, men dens Længde, fra Sydoſt til Sydveſt, bleve ikke nøie efterforſket. Da den ligger i lige Høide med Kamtſchatkafloden's Munding, ſaa er Afſtanden mellem begge, ved den følgende Skibsfart, bleven beregnet til 30 tydſke Miil. Overalt ere der mange høie Bierge og Klipper, imellem hvilke Dalene for det meſte føre godt ferſk Vand, ſom er begroet med høit Græs. Ved nogle faa Bække groe ogſaa et nydeligt Piletræes-Krat, men ſom, fordi Qviſtene ikke blive over en Finger tykke, ikke kunne bruges til Noget. Man har giort ſig Umag for at ſee, om der ingenſteds kunde findes en Leilighed ved Kyſten, hvor et Skib kunde ſtaae ſikkert for Vindene. Floden ſtiger 7 til 8 Fod. Landdyr har man ikke mærket til, undtagen de omtalte Ræve, og flere blaae end hvide. Men de vare ikke ſaa fine af Haar ſom de Siberiſke, hvori maaſkee den forſkjellige Føde og Luftens Forſkjel kan være Skyld.

Forſigtigheden fordrede, at giøre et Overſlag, hvor ſtort Forraadet af Levnetsmidler var, og hvor-

langt man kunde række med det. Herefter rettede man sig ved Portionernes Uddeling, hvilke efterhaanden, uagtet der endnu døde 30 Personer, paa Øen, af Sygdommen, bleve saa smaa, at Ingen havde kunnet leve deraf, dersom Søedyrenes Kiød ikke havde raadet bod paa denne Mangel. Otte hundrede Pund Meel bleve forvarede, for at bruges til den tilkommende Reise, ifald man skulde blive saa lykkelig, igien at sætte et Fartøi i den Stand, at man kunde seile paa det tilbage til Kamtschatka. Her gialdt ingen Persons Anseelse. Officierer og Menige fik eens Portioner. Og saaledes spiste ogsaa alle tilsammen, endskjøndt i forskjellige Selskaber, alt eftersom de boede afsondrede fra hinanden i Gruber. Menneskenes naturlige Frihedes og Ligheds Stand syntes at være gienoprettet her. Derfor kunde heller ingen egentlig Commando føres efter de foreskrevne Regler; thi endskjøndt Leiutenant Waxel tog Commandoen efter Capitain-Commandeur Beerings Død, torde han dog ikke straffe Nogen, af Frygt for at det skulde blive ham giengiældet paa en eftertrykkelig Maade.

Hvad de Søedyr, som tiente til Føde, angaaer, saa havde man i Førstningen ingen andre, end den ovennævnte Søeodder, men hvis Kiød, Hannens især, blev befundet ildesmagende, og saa seit som Læder, saa at man neppe kunde tygge det. Man maatte skjære Stykkerne smaae, saa at de blot kunde sluges. En Søeod-

der kan omtrent indeholde 40 til 50 Pund bart Kiød. Indvoldene og Kallunene bleve for det meſte brugte til Mad for de Syge. Man dræbte en ſtor Mængde Søeoddere, ogſaa da man ikke brugte deres Kiød mere til Føde, for de koſtelige Skinds Skyld, ethvert af hvilke Chineſerne paa Grændſen af Kjacta pleiede at betale med 80 til 100 Rubler i Værdi. Dette var dog endnu en Troſt for vore Skibbrudne. De ſammenbragte en ni hundrede Stykker af disſe Skind, ſom bleve deelte imellem dem alle. Men Ingen var her lykkeligere, end Steller. Han fik ſom Læge mange Skind i Foræring, og andre flere tilforhandlede han ſig af dem, der, i Uvisheden om de nogenſinde kom til Mennesker igien, hvor de kunde bruge ſlige, Varer, ikke agtede dem. Hans Deel allene ſkal have beløbet ſig til 300 Søeodder-Skind, ſom han har bragt med ſig til Kamtſchatka og Siberien. Vel lærte Dyrene efterhaanden, at tage ſig iagt for ſine Forfølgere; men man traf ofte nogle ſovende, eller naar de parrede ſig. I ſidſte Tilfælde vare de ſaa ude af ſig ſelv, at det koſtede kun liden Konſt eller Møie at dræbe dem.

Det traf ſig ogſaa endnu i Begyndelſen af Materen, at en død Hvalfiſk blev kaſtet af Søen op paa denne Ø, hvilket foraarſagede Vores, endſkjøndt de maatte gaae 5 Verſter derefter, ſtor Glæde. Den var en otte Favne lang, og havde maaſkee allerede

drevet noget længe omkring paa Søen; thi Spekket var allerede noget syrligt; men det hindrede ikke Nydelsen. Thi de Skibbrudne kaldte Hvalfisken deres Proviantmagazin, fordi den altid var dem vis, ifald andre Dyr skulde slaae dem noget feil. Spekket blev skaaret i smaa firkantede Stykker, og kogt stærkt i Vand, paa det det meste flydende Tran kunde blive afsondret derfra. Hvad haardt eller senet der da blev tilbage, det blev slugt ned utygget, ligesom Kiødet. Herpaa tilførte Søen dem, imod Foraaret, nok en saadan Hvalfisk, der var friskere, end den forige, og blev benyttet paa den samme Maade.

Søeodderne forsvandt i Marz Maaned. I det Sted kom et andet Dyr tilsyne, som man i Kamtschatka kalder Søekatten, formedelst dets lange Haar, der, ligesom hos Kattene, staae ud paa begge Sider af Munden. Dampier, der ogsaa hyppigen traf dem paa hans Reiser hiinside Linien, giver dem Navnet Søebiørne. Øens vestlige Kyst var ligesom bedækket af dem. Disse Dyr holde sig sammen familieviis, saaledes at en Han, der almindeligen har 15 til 20 Koner, pleier at have disse og alle sine Børn om sig, saa længe indtil de begynde deres egen Huusholdning. De største ere 18 til 20 Pud tunge, det er, henimod 800 Pund. Det er et meget glubsk og stridbart Dyr, som det holder haardt at komme nær. Men man

dræbte heller ikke flere, end den høieste Nøed fordrede. Thi Kiødet havde en meget modbydelig, geil, Smag, og Skindet er næsten ikke at bruge til Noget, undtagen af de ganske unge og de endnu ufødte, som nogenlunde due til Pelsværk.

Da disse ogsaa toge Afskeed mod Udgangen af Maj, saa havde man paa nogentid ingen anden Underholdning, end Sælhunde. Men disse fandtes her saa store som en Oxe, og veiede henimod 800 Pund. Men da Kiødet har en modbydelig Smag, og man meget snart blev leed af det, saa var det en Lykke, at Søeløve-Unger undertiden lode sig fange, af hvilke man erholdt langt bedre Kost. Søeløverne ere her saa store som de største Sachiarne, og ofte henimod 1600 Pund. Deres stærke og glubske Udseende forraader allerede deres Stridbarhed. Deres Lighed med en Løve bestaaer blot i nogle længer opstaaende Haar, som Hannen har om Halsen.

Endelig nøed man ogsaa undertiden Kiødet af Søekoen (Manatus), hvoraf man fangede nogle, som vare 3 til 4 Favne lange fra Snuden til Haletippen, og veiede 8000 Pund. En gav Føde nok til 14 Dage. Dertil var Kiødet meget lækkert, som det bedste Oxekiød, ja af de unge Dyr, som Kalvekiød. Og de Syge spørede kiendelig Bedring, naar de nøde Kiødet af dem, istedenfor Søeoddernes væmmelige og

haarde. Kun koſtede det Møie, at faae fat paa ei ſaadant Dyr. Det kom aldrig paa Land, men nær-mede ſig kun til Kyſterne, for at æde Søegræs. Denne gode Næring maae nok have bidraget meget til, at Kiødet ikke var af den væmmelige Smag, ſom hos andre Dyr, der æde Fiſk. Ungerne, ſom dog veiede 1200 Pund og flere, bleve undertiden liggende paa det Tørre imellem Klipperne, naar Vandet løb af i Ebbe-tiden. Det var en god Leilighed til at dræbe dem. Men de Gamle, ſom vare forſigtigere, og gik bort med Ebben til rette Tid, kunde kun fanges med Harpuner, hvortil lange Reb vare faſtgiorte. Og da braſt Re-bene mangengang, og Dyret undkom, førend det blev harpunert anden Gang. Ellers var dette Dyr at ſee baade Vinter og Sommer. Man udſmeltede Fidtet, hvormed det var bevoxet ligeſom Svinene med Fleſk, 3 til 4 Tommer tykt, og brugte det ſom Smør. Af Kiø-det bleve nogle Fade fulde nedſaltet til Skibsproviſion, ſom giorde fortreffelig Tieneſte paa Tilbagereiſen.

Da Marz Maaned i Aaret 1742 gik til Ende, og Jorden blev fri for Snee, ſammenkaldte Lieutenant Wærel de af Beſætningen endnu overblevne Perſoner, ſom vare 45, for at pleie Raad, og ſatte en Be-ſlutning, hvorledes Tilbagereiſen bedſt lod ſig iværk-ſætte. Her havde den ringeſte Matros ſamme Rettig-hed til at give ſin Stemme, ſom den commanderende

Officier. Derfor opkom ogsaa forskjellige Meninger, som, da de ikke kunde blive antagne, først maatte gjendrives ved Grunde, og rømmes afveien, paa det de kunde giøre Plads for dem, der vare de fikkreste og bequemmeste. Saaledes meente fE. Nogle, man skulde giøre et Seildugsdække paa den aabne Skibsbaad, og ellers sætte den i saadan Stand, at den kunde holde Søen. Med den skulde man lade 6 Personer fare lige mod Vesten, for i Kamtschatka at bekiendtgiøre den Tilstand, hvori de paa Øen efterladte Personer befandt sig. Dette havde nu vel været muligt ved stille Veir; men hvo kunde være Borgen for, at der ingen Storm reiste sig under denne Fart, og begrov Baaden medsamt Folket i Bølgerne? Vidste man vel om man i Kamtschatka vist vilde træffe Hr. Capitain Tschirikow, eller et andet Fartøi, der kunde komme dem til hiælp? I hvilken Tvivl vilde ikke de Øvrige paa Øen være blevne? Skulde de imidlertid lægge Hænderne i Skjødet, og sætte sig i Fare for, at tilbringe nok en Vinter paa Øen? Dette var indlysende. Man indsaae det endelig for passeligere, nu strax at gribe til et Middel, som lovede mere Sikkerhed, og hvorved alle kunde blive hiulpne paa engang.

Dette vilde Nogle finde deri, at man strøbte, at bringe Paquetbaaden fra Stranden i dybt Vand igien og udbedre den, hvor den havde Skade, paa det den

kunde blive brugt til Reisen. Men hvorledes var det muligt? Skibet laae neddyndet med Bunden 9 Fod dybt i Sandet. Man vidste ikke om det havde en Bund endnu, eller om den var istykker. Men sæt, den havde været heel, saa havde dog nogle og syrretyve Mand ikke forslaaet til, at giøre Skibet flot; hvor skulde man tage Bielker fra, til at bringe Skibet op af Sandet? At grave en Canal fra det til Søen, som Nogle foreslillede, for at bringe det i fuldt Vand, gik ikke an, fordi Kysten, hvor Skibet laae, bestod af Skuresand, som vilde strax synke ned under Gravningen; ei at tale om, at den indstrømmende Flod vilde hvergang igien have tilskyllet en Mængde Sand, og derved tilintetgiort Arbeidet.

Det blev derfor bragt i Forslag af Waxel og Chitrow, at opbrække Paquetbaaden, og at bygge et mindre Fartøi af Træet, hvori alle kunde faae Plads med saa megen Mundprovision, som kunde behøves i 14 Dage. Derved kunde de, som havde udstaaet Qvide sammen, ogsaa tillige frelses af Nøden. Opkom en ny Ulykke, saa bleve de hos hinanden, og den Ene havde Intet at bebreide den Anden. Dette blev eenstemmigen fundet for godt, og et Skrift opsat, som Enhver stadfæstede med sin Underskrift. Vel manglede det heller ikke siden paa Indsigelser, i det Nogle ikke vilde til, at lægge Haand paa Værket, for at sønderbryde et Skib,

ſom vår bygget paa Kronens Bekoſtning; men her maatte de Gienſtridige dog give efter, fordi de bleve overſtemte af en ny Raadsforſamling. Man giorde altſaa, ved Indtrædelſen af Aprilmaaned, Begyndelſen med at aftakle Vraget, og brække det op; et Arbeide, ſom varede den hele Maaned igiennem, og hvorved Officiererne altid vare de Første ved Arbeidet, paa det den menige Mand ſkulde blive des mere opmuntret til Flid ved deres Exempel.

Nu beſtod den ſtørſte Vanſkelighed deri, hvo der ſkulde dirigere Skibsbygningen. Thi man ſavnede en Skibstømmermand, hvoraf tre havde fulgt med paa Reiſen, men vare døde paa Hen. Tillykke tilbød ſig en Sibiriſk Coſak, født i Kruſnojarſk, ved Navn Sawa Starodubzow, der var bleven brugt ſom Arbeidsmand ved Skibsbygningen i Ochotzk, at foreſtaae Værket, naar man kun vilde angive ham Fartøiets Proportion. Og virkelig holdt Koſakken Ord, ſaa godt man kunde ønſke det. Det Jeniſeiſke Provindſial-Kanzellie udnævnede ham derfor, efter hans Tilbagekomſt, til Sinbojarskoi, hvilket er den laveſte Grad af den Siberiſke Adel. Den 6te Maj blev Fartøiet anlagt til 40 Fods Længde efter Kielen, 13 Fods Brede, og 6½ Fods Dybde. Mod Enden af ſamme Maaned vare allerede alle Spanter indſatte, ſaa at man i Begyndelſen af Junii kunde begynde med, at

beklæde det saasel indvendig som udvendig. Det fik Dæk, en Mast, en Kahyt, foran et Kiokken, og fire Aarer paa Siden. Til Kalfatring var der ingen Mangel paa Hamp og gammelt Tougværk. Men da Forraadet af Tiære ikke strakte til, hialp man sig paa følgende Maade. Man tog et nyt Ankertoug, som endnu aldrig havde været i Vand, sønderhakkede det i smaa, een Fod lange, Stykker, og viklede Traadene ud af hinanden; med disse fyldte man en stor Kobberkiedel, paa hvilken man fastgiorde et tætsluttende Laag, der havde et Hul i Midten. Nu tog man et Trækar, giorde derpaa et ligedant Hul i Laaget, og nedgrov dette i Jorden lige op til Laaget. Paa det satte man Kobberkiedelen omvendt, saa at Laag kom til at staae paa Laag, og Hul paa Hul. Man fyldte Kiedelen saa høit op med Jord, at ingen Ild kunde trænge igiennem til Trækarret. Derefter blev Kiedelen, hvis nederste Deel nu stod iveiret, og mere end halvt over Jorden, belagt omkring med Ild. Af Heden smeltede det Tiære, som befandt sig i Tougværket, og samlede sig i det underste Trækar. Derved erholdt man saa meget, at den underste Deel af Fartøiet kunde tiæres dermed; den øverste Deel blev overstmurt med smeltet Tælg. Man byggede paa samme Maade en Baad, som kunde rumme otte til ti Mand; og medens alt dette skete, bleve ogsaa Mast og Seil, Toug og Anker, Vandfade og Søeprovision, hidskaffede, og Alting sat i færdig Stand.

Ved Udgangen af Julii-Maaned manglede der ikke mere, end endnu at giøre den Slæde, hvorpaa Fartøiet kunde ledes i Vandet. Denne blev 25 Favne lang. Thi Fartøiet havde, formedelst den temmelig høit stigende Flod, ikke kunnet blive anlagt ganske tæt ved Søen. Det løb af Stabelen den 10de August og blev ligesom Paquetbaaden, af hvis Træ det var tømret, kaldet St. Peter. Man kunde kalde det en eenmastet Hukert. Thi denne Art Fartøier kom det efter sin Takelage nærmest. En Mængde Kanonkugler og Kartetsker, samt alt Jernværk, som var blevet tilovers fra det forige Skib, maatte tiene til Ballast. Masten blev sat op, Tougværk, Seil og Aarer, behørigen indrettede. Til god Lykke var det da en bestandig Vindstille, uden hvilken man neppe vilde bære Lommen tilrette. Skibet laae udsat for den frie Søe. Havde der reist sig en Storm, saa havde det let kunnet strande paa Kysten igien. Det gik 5 Fod dybt. Man havde kunnet lade det endnu dybere. Men dette var nok til det forehavende Øiemeed.

Efterat Enhver havde begivet sig ombord, lagde man fra Land den 16 August imod Aften. Den forige Skibsbaad gik med paa Slæbetoug; dog kun til Forsøg, om man kunde beholde den. Lod sligt sig ikke giøre, saa vilde man lade den fare igien. Klipperne og andre lave Grunde bleve tilbagelagte ved at buxere.

Man fandt 4, 5, 7, 9 Favne Vand. Siden bleve Aarerne brugte. Da de, ved Hiælp af disse, vare komne omtrent 2 tydske Mile fra Land, begyndte en lille Nordenvind at kule, hvormed de fortsatte Reisen. Det var til Beundring, hvorledes Fartøiet seilede saa godt, og lod sig saa let vende. Det havde ikke let kunnet seile bedre, om det var bleven bygget af en rigtig Mester. Den følgende Middag gik de forbi den sydostlige Odde af Beeringsøen, som de gave Navnet Cap Manati formedelst den Mængde Søekøer, som opholdt sig der. Den 8de August om Morgenen, fik de en stærk Modvind fra Sydvest; hvorover der blev besluttet, at kappe den store Baad af, paa det dens Last ikke skulde skade det svage Fartøi. Den samme Dag om Middagen begyndte Fartøiet at lække stærkt. To Pumper forslode ikke til, at øse Vandet ud. Man maatte endnu komme tilhiælp med Spande, og øse Vandet ud giennem den store Skibsluge. Mange Kugler, Kartetsker, og andre svære Sager, bleve kastede i Søen, for at lette Fartøiet, og opdage det Sted, hvor det lækkede. Det blev opdaget, og Vandets videre Indtrængelse, endskiøndt ikke ganske, stiret. Man behøvede derefter kun at bruge een Pumpe, og ikke bestandigt. Den 25de August fik de Landet Kamtschatka i Syne, hvorpaa det lykkedes dem den 26de August at løbe ind i Awatschas Vig, og den 27de ind i St. Peter Pauls Havn.

Hvilken Glæde dette foraarſagede vore Skibbrudne, vil Enhver let foreſtille ſig. Al Nød og Fare, ſom de ſaa hyppigen havde været udſatte for, var nu forſvunden. - De kom til et fuldt Proviantmagazin, ſom Capitain Tſchirikow havde ladt blive tilbage der. Her overvintrede de, efterat de formedelſt Modvind forgieves havde ſøgt, at gaae tilbage til Ochotzk med det ſamme Fartøi.

Imidlertid forblev dette Fartøi ſat i den Stand i Peter Pauls Havn, at det, næſte Aar, i Majmaaned 1743, kunde gaae under Seil igien, og bringe den hele Commando til Ochotzk.

Om Beeringsøen kunde anmærkes, at den, ſtrax efter den Tid, kom meget for Orde, og at der blev anſtillet Skibsfarter til den af Privatperſoner. Den fordeelagtige Søeodderfangſt lokkede Folkene dertil, og de kom aldrig tilbage uden god Fordeel. Dette har bragt Kronens Kaſſe betydelige Indkomſter ved Toldafgiverne. Befalingsmændene i Jakutzk, Ochotzk og Kamtſchatka have ſelv i den Henſeende opmuntret Kiøbmændene dertil. Og i det man overlod disſe Folk den lille Hukert Peter til Brug, har dette Fartøi ogſaa ſiden giort ſtor Nytte.

Staatsbibliothek